

Regeringens proposition

1979/80:136

om vissa professurer vid karolinska institutet

beslutad den 20 mars 1980.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga det förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

JAN-ERIK WIKSTRÖM

Propositionens huvudsakliga innehåll

Serafimerlasarettet i Stockholm har delvis varit upplåtet för viss grundläggande utbildning och forskning vid karolinska institutet. Enligt beslut av Stockholms läns landstingskommun har verksamheten vid lasarettet lagts ned den 20 januari 1980. Med anledning härav kommer forskningsverksamheten att flyttas till Huddinge sjukhus. I propositionen föreslås bl. a. ändrade ämnesbenämningar för vissa av de professurer vid karolinska institutet som berörs av nedläggningen. Det förutsätts att tjänsterna förenas med överläkartjänster vid Huddinge sjukhus.

UTBILDNINGSDEPARTEMENTET

Utdrag
·
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1980-03-20

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande och statsråden Ullsten, Bohman, Mundebo, Wikström, Friggebo, Mogård, Dahlgren, Åsling, Söder, Burenstam Linder, Johansson, Wirtén, Holm, Andersson, Boo, Winberg, Adelsohn, Danell, Petri

Föredragande: statsrådet Wikström

Proposition om vissa professurer vid karolinska institutet

Fortsatt ämnesinriktning av vissa professurer vid karolinska institutet

Genom beslut i april 1979 (prop. 1978/79:100 bil. 12, UbU 1978/79: 26, rskr. 1978/79: 286) tog riksdagen slutlig ställning till den fortsatta förläggningen m. m. av den läkarutbildning och forskning som berörs av Stockholms läns landstings beslut om nedläggning av verksamheten vid Serafimerlasarettet den 20 januari 1980. Beslutet innebar att utbildningen förläggs till Danderyds sjukhus medan forskningsresurserna knyts till Huddinge sjukhus. Med anledning härav uppdrog regeringen den 19 juli 1979 åt karolinska institutet (KI) att vidtaga de åtgärder som behövs för genomförande av beslutet och därvid bl. a. redovisa en plan för omprövning av de forskartjänster som berörs av omdispositionerna. Härvid skulle bl. a. gälla att vid den till Huddinge sjukhus förlagda forskningsorganisationen även framgent skulle finnas de ytterligare fem tjänster som professor vilka tillkommer genom omplacering från Serafimerlasarettet.

Med skrivelse den 7 januari 1980 har universitets- och högskoleämbetet (UHÄ) redovisat förslag till framtida ämnesinriktning av de tre professurer vid Serafimerlasarettet som enligt gällande regler nu skall bli föremål för omprövning. UHÄ ställer sig härvid helt bakom vad KI har förordat. Sålunda föreslås att professuren i klinisk bakteriologi återbesätts med oförändrad benämning, att professuren i medicin profileras och får den ändrade beteckningen professor i medicinska njursjukdomar samt att professuren i klinisk fysiologi omvandlas till en professur i pediatrik, särskilt utvecklingsfysiologi. Samtliga tjänster avses förenas med överläkarbefattning vid Huddinge sjukhus, dock att professuren i klinisk bakteriologi tillfälligt behåller sin placering vid Roslagstulls sjukhus. Slutligen föreslås att en befintlig professur i kirurgi vid Huddinge sjukhus profileras till en

professur i kirurgi, särskilt transplantationskirurgi, i samband med att sjukhuset tillförs ytterligare en professur i kirurgi från Serafimerlasarettet.

Enligt min mening tillgodser förslagen om fortsatt inriktning av de aktuella professurerna angelägna forskningsområden och ligger samtidigt väl i linje med strävandena att fullfölja uppbyggnaden av en sammanhållen forskningsorganisation vid Huddinge sjukhus. Jag biträder därför förslagen.

Vad gäller prövningen av professuren i medicin, som innehades av Gunnar Biörck, har riksdagen förutsatt att regeringen kommer att underställa riksdagen ärendet. Jag tar nu upp denna fråga.

Jag vill först erinra om att regeringen med stöd av riksdagens bemyndigande genom beslut den 19 juli 1979 har utnämnt Gunnar Biörck till innehavare av en personlig tjänst som professor i medicin vid KI, förenad med tjänst som överläkare vid karolinska sjukhuset. Professuren i medicin vid Serafimerlasarettet skall därför prövas enligt bestämmelserna i 19 kap. 22 § högskoleförordningen.

Av myndigheternas redogörelse framgår att två förslag till profilering av professuren i medicin har förelegat. Enligt det första förslaget, framfört av Biörck m. fl., är en profilering i kardiologi angelägen ur den svenska invärtesmedicinens synvinkel. Denna professur borde i så fall placeras vid karolinska sjukhuset. I det andra förslaget förordas en profilering mot medicinska njursjukdomar med förläggning till Huddinge sjukhus.

Båda de nämnda ämnesområdena representerar enligt medicinska fakultetsnämnden vid KI synnerligen viktiga grenspecialiteter inom invärtesmedicinen. Sammantagna täcker de den dominerande sjukligheten och dödligheten i landet. Fakultetsnämnden anser det därför synnerligen angeläget att intensiv forskning ägnas båda områdena. En professur med kardiologisk inriktning borde också enligt fakultetsnämndens bedömning naturligen förläggas till karolinska sjukhuset. Vägledande för nämndens arbete har emellertid varit de allmänna förutsättningar som angivits av statsmakterna. Nämnden har därför – med ledamoten Biörck som reservant – föreslagit medicinska njursjukdomar, ett ämne som befinner sig i mycket kraftig forskningsmässig expansion. Som sökande till en professur med denna inriktning kan förväntas personer med mycket hög vetenskaplig kompetens. Området medicinska njursjukdomar passar vidare enligt fakultetsnämnden på ett utmärkt sätt in i den samlade forskningspotentialen vid Huddinge sjukhus.

UHÄ framhåller inledningsvis att även de nu ifrågavarande tjänsterna i första hand borde ha fått omprövas utifrån forskningens behov och först i andra hand utifrån bedömningen, om den lämpligaste forskningsmiljön finns vid Huddinge sjukhus eller vid karolinska sjukhuset.

Som motivering för en inriktning av professuren i medicin mot kardiologi har enligt UHÄ i huvudsak anförts att det i landet inte finns någon professur i medicin med sådan inriktning och inte heller någon självständig

professur i ämnet, medan njurmedicinen däremot är företrädd av två professorer. UHÅ har emellertid för sin del låtit den avgörande vikten läggas vid de synpunkter som medicinska fakultetsnämnden har framfört och har därför ställt sig bakom nämndens förslag även i denna del.

Myndigheternas prövning utifrån de av regeringen angivna förutsättningar har resulterat i ett förslag som tillgodoser ett synnerligen angeläget forskningsbehov inom invärtesmedicinen och som samtidigt innebär en önskvärd förstärkning av forskningsorganisationen vid Huddinge sjukhus. Med hänvisning härtill biträder jag förslaget.

Mot bakgrund av vad som framkommit vid beredningen av detta ärende finner jag det samtidigt angeläget att den aktuella situationen i landet vad gäller forskningen med kardiologisk inriktning blir ytterligare belyst. Jag räknar med att UHÅ inom ramen för sitt planeringsarbete så snart som möjligt tar fram det underlag som behövs för att statsmakterna skall kunna ta ställning till på vilket sätt denna forskning bäst kan främjas.

Jag förordar sålunda beträffande ifrågavarande tjänster att tjänsten som professor (L 20) i klinisk bakteriologi återbesätts med oförändrad benämning, att tjänsten som professor (L 22) i medicin får den ändrade benämningen professor i medicinska njursjukdomar samt att tjänsten som professor (L 20) i klinisk fysiologi omvandlas till en professur (L 20) i pediatrik, särskilt utvecklingsfysiologi. Professurerna bör vara förenade med tjänster som överläkare inom motsvarande verksamhetsområden vid Huddinge sjukhus. Vad gäller professuren i klinisk bakteriologi har jag ingen erinran emot att också en ny innehavare av tjänsten medverkar i verksamheten även vid Roslagstulls sjukhus. Jag förordar slutligen att den ledigblivande professuren (L 22) i kirurgi vid Huddinge sjukhus i samband med återbesättande ändras till professur (L 22) i kirurgi, särskilt transplantationskirurgi.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att bemyndiga regeringen att ändra benämningen av tjänster som professor vid karolinska institutet i enlighet med vad jag har förordat.

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.